

ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ ΟΣΤΩΝ ΚΑΙ ΑΡΘΡΩΣΕΩΝ

Χατζώκος Γ.Ιπποκράτης

Πρόκειται για εξαιρετικά σοβαρές παθήσεις που οφείλονται στην εγκατάσταση παθογόνου μικροβιακού στελέχους στα οστά ή στις αρθρώσεις και πρέπει να διακρίνεται από τον όρο φλεγμονή. Εάν θέλουμε και επιμένουμε στον όρο φλεγμονή θα πρέπει να τη διακρίνουμε σε μικροβιακή ή μη μικροβιακή. Μιλώντας για λοίμωξη εννοούμε πάντα την μικροβιακή. Οι λοιμώξεις των οστών και των αρθρώσεων παρουσιάζουν εξαιρετικές ιδιαιτερότητες ή ιδιαίτερες δυσκολίες στην αντιμετώπισή τους.

Η συχνότητα εμφάνισης των λοιμώξεων των οστών και των αρθρώσεων φαίνεται να αυξάνει σταθερά, κυρίως λόγω της αύξησης του μέσου όρου ζωής, όπως επίσης και της αύξησης της χρησιμοποίησης συστημάτων οστεοσύνθεσης των οστών και τεχνητών αρθρώσεων.

Αν και για ένα μεγάλο αριθμό λοιμωδών νοσημάτων οι διαγνωστικές και θεραπευτικές τεχνικές έχουν μελετηθεί επαρκώς ακόμη και πειραματικά, η αντιμετώπιση των λοιμώξεων των οστών και των αρθρώσεων βασίζεται ακόμη στη γνώμη των ειδικών, μια και δεν υπάρχουν τυχαιοποιημένες κλινικές μελέτες, όσον αφορά τις διαφορετικές ορθοπαιδικές πρακτικές, τους αντιμικροβιακούς παράγοντες ή ακόμη τη διάρκεια της θεραπείας. Έτσι τόσο η διάγνωση όσο και η θεραπεία των λοιμώξεων των οστών και των αρθρώσεων, βασίζεται κυρίως σε εξατομικευμένες γνώσεις του κλινικού ειδικού, όπως και σε απλές μελέτες παρατήρησης.

Η ιδανική διαγνωστική και θεραπευτική αντιμετώπιση των λοιμώξεων των οστών και των αρθρώσεων χρειάζεται ειδική γνώση σε διαφορετικά πεδία της ιατρικής.

Ένας μεγάλος αριθμός ιατρών διαθέτουν περιορισμένη μόνο κλινική εμπειρία, μια και πολλές από τις λοιμώξεις αυτές καταλαμβάνουν μικρό ποσοστό στο σύνολο των λοιμωδών νόσων.

Αν και καταλαμβάνουν λοιπόν μικρό ποσοστό τα οστά και οι αρθρώσεις στο σύνολο των λοιμώξεων, η σοβαρότητά τους, η δυσκολία αντιμετώπισής τους, αλλά κυρίως οι σοβαρές καταστροφικές συνέπειες που έχουν όταν δεν αντιμετωπίζονται έγκαιρα και με ορθό τρόπο για τον ασθενή, επιβάλλουν την καλή γνώση των διαγνωστικών και θεραπευτικών δυνατοτήτων και αυτό επιβάλλει η προσέγγιση να γίνεται από ιατρούς διαφόρων γνωστικών αντικειμένων. Έτσι τα μαθήματα θα καλυφθούν όχι μόνο από ορθοπαιδικούς χειρουργούς, αλλά επίσης από λοιμωξιολόγους, μικροβιολόγους και γενικούς χειρουργούς.

Τις λοιμώξεις των οστών και των αρθρώσεων είναι δυνατόν να τις διακρίνουμε στις:

Οξεία αιματογενή οστεομυελίτιδα.

Σηπτική ή πυώδη αρθρίτιδα.

Χρόνια οστεομυελίτιδα.

Σπονδυλοδισκίτιδα ή δισκίτιδα.

Μετατραυματική λοίμωξη.

Σηπτική ψευδάρθρωση.

Μετεγχειρητική λοίμωξη.

Λοίμωξη οστικών εμφυτευμάτων.

Φυματίωση οστών και αρθρώσεων.

Ακόμη υπάρχουν και οι λιγότερο συχνές μορφές όπως:

Υποξεία οστεομυελίτιδα.

Κεντρικό απόστημα του Brodie.

Σκληρυντική οστεομυελίτιδα του Garre.

Περιοστίτιδα.

Ένας άλλος παράγοντας που κάνει δύσκολη την αντιμετώπιση των λοιμώξεων των οστών και των αρθρώσεων, είναι οι διαφορές όσον αφορά τη διεισδυτικότητα των διαφόρων κατηγοριών αντιμικροβιακών παραγόντων στα οστά. Επίσης οι διαφορές όσον αφορά τους υπεύθυνους μικροβιακούς παράγοντες ανάλογα με την ηλικία. Ιδιαίτερη δυσκολία παρουσιάζει και η επιλογή του τρόπου της χειρουργικής αντιμετώπισης και της απαιτούμενης διάρκειας της αντιμικροβιακής θεραπείας.

Σημαντικό επίσης ρόλο παίζει η πρόληψη και η προφύλαξη σε μία εποχή που οι ορθοπαιδικές επεμβάσεις, με τη χρησιμοποίηση ενθεμάτων, όλο και αυξάνει. Εξάλλου οι κίνδυνοι για την εμφάνιση λοίμωξης δεν αφορούν μόνο την επέμβαση κατά την οποία το ένθεμα τοποθετείται, αλλά και όλο το χρονικό διάστημα της παραμονής του, παραμονή η οποία όχι σπάνια αφορά το υπόλοιπο της ζωής του ασθενούς.